

Jordemodern

SVENSKA
BARNMORSKEFÖRBUNDET
TIDSKRIFT

TEMA LOKALFÖRENING KRISTIANSTAD OCH MALMÖ

MAJ NR 5 2014

TEMA LOKALFÖRENING KRISTIANSTAD OCH MALMÖ NR 5 2014

- 4 Lastbilen som blev ungdomsmottagning
- 6 Sexuell hälsa behöver större utrymme på vårdcentralen
- 8 Barnmorska på gynmottagningen i Kristianstad
- 11 Vi måste komma till kvinnor i riskgrupper
- 12 Kvinnor i missbruk behöver tid, tålmod och kärlek
- 14 RundoSund
- 16 STORK erbjuder Säker Träning Och Rätt Kunskap
- 18 Storföreläsning ger tryggare föräldrar
- 19 Förlösningen erbjuder samvård
- 20 Med bilden som verktyg
- 22 Att våga fråga och lyssna kan bryta hedersvåld
- 24 Psykoprofylax
- 25 Familjens Hus har dörren på glänt
- 27 Intervju med barnmorskan Rafael
- 30 Barnmorska i sitt Hjärta!
- 32 En känslöfylld studieresa till Budapest
- 36 Barnmorskans handläggning vid normal förlösning – forskning och erfarenhet
- 38 Goda levnadsvanor
- 39 Förbundsnytt
- 40 Ordförande har ordet
- 42 Medlemsmöten

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvarig utgivare & Förbundsordförande

Ingela Wiklund

Chefredaktör

Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Redaktion

Maria Ekstrand Karin Reimegård
Maria Sahlin Pernilla Ny
Redaktionen förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Jordemodern

utkommer med 10 nummer per år

Prenumeration

förnyas årligen, 600 kronor

Annonsbokning

jordemodern@barnmorskeforbundet.se
Tfn 08-10 70 88

Sista bokningdag för medlemsannonser

den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
Tfn 08-10 70 88

E-mail kansli@barnmorskeforbundet.se

Webb www.barnmorskeforbundet.se

Manusgranskning

Birgita Klepke

Grafisk formgivning

AB Huset Makalösa

Tryck

Åtta.45 Tryckeri AB

Skåne Detta nummer av Jordemodern handlar om Skåne. Det betyder att de flesta texter är skrivna av barnmorskor i Kristianstad Läns Barnmorskeförening och Malmöhus Läns Barnmorskeförening. Båda med anor från slutet av 1800-talet, och i dag väl förankrade i såväl Region Skåne som i Sverige och övriga världen.

I **OKTOBER 2013** gjorde styrelsen i Kristianstadstadsföreningen en studieresa till Budapest där de besökte två olika kvinnokliniker. De träffade även en av de få barnmorskor som hjälper till vid hemförlösningar i Ungern och styrelsen för Ungerns barnmorskeförbund. Just nu planerar de ungerska kollegorna en resa till Sverige.

Malmöföreningen avslutar alla sina möten med en föreläsning om ett aktuellt ämne. På höstmötet 2013 pratade Lena Persson, beteendevetare och verksamhetschef för kvinnojouren i Ängelholm, om hedersrelaterat våld. Mer om detta längre fram i detta nummer.

Vi känner oss hedrade över att tillsammans få göra ett gemensamt nummer av Jordemodern. Vi har försökt att inkludera olika delar av vårt yrke som berör alla kategorier.

Vår förhoppning är att ni ska kunna få en trevlig lässtund med något nytt att bära med er. Ni är varmt välkomna att höra av er om ni har frågor eller vill veta mer.

Rebecka Backland,

ordförande

Malmöhus Läns Barnmorskeförening
rebecka.backland@hotmail.com

Christina Vallén,

ordförande

Kristianstad Läns Barnmorskeförening
christina.vallen@skane.se

NATURFOTO SKÅNE EMMA ANDERSSON,
KAROLINA LINTALA, ANNA STEINER.

Läs mer under Lokalföreningar på
www.barnmorskeforbundet.se

Kristianstad Läns Barnmorskeförening bildades på initiativ av Svenska barnmorskornas Centralkommitté den 15 maj 1898. Föreningen består av medlemmar bosatta i gamla Kristianstad län och styrelsen består för närvarande av nio barnmorskor som är verksamma inom olika delar av professionen och examinerade mellan 1995 och 2011. Varje år ordnar föreningen ett årsmöte och ett höstmöte för medlemmarna och vart tredje år ordnas en studiedag. På barnmorskans dag den 5 maj anordnas aktiviteter för medlemmar. Under 2014 planerar styrelsen att planera ett "Livets träd" i Tivoliparken i samband med Kristianstads 400-årsjubileum.

Malmöhus Läns Barnmorskeförening startade 1898 och hade då 35 barnmorskor som medlemmar. I dag har föreningen nästan 700 medlemmar. Föreningens styrelse består av personer i olika åldrar och med olika antal yrkesår och inriktning. Föreningen arbetar med att planera och organisera möten där alla barnmorskor är välkomna. Tanken är att alla möten ska bidra till att utbyta kunskaper och uppdatera varandra om vad som sker i vårt område.

Barnmorskeyrket är reglerat och våra arbetsuppgifter kan därför aldrig överlåtas till någon annan yrkesgrupp

Vi går mot en tid med brist på barnmorskor i många delar av vårt land. Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) finns 5 690 barnmorskor anställda i landsting och kommuner. Tyvärr kan man inte se de som är privat anställda. Inom förlossningsvård inklusive BB/eftervård rör det sig sannolikt om cirka ytterligare 200 barnmorskor. Andelen anställda hos privata vårdgivare i öppenvård är svårare att uppskatta. Kanske kan det röra sig om cirka ytterligare 300 barnmorskor. Det innebär att totalt drygt 6 200 barnmorskor är yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården i vårt land i dag.

ENLIGT SOCIALSTYRELSEN FINNS det 7001 legitimerade barnmorskor sysselsatta inom hälso- och sjukvård (2011). Om dessa arbetat som barnmorskor vet man inte. Osäkerheten kring hur många som är yrkesverksamma inom yrket gör det väldigt svårt att uttala sig om hur många fler som behöver utbildas. Dock vet vi är att medelåldern inom kåren är relativt hög och enligt Socialstyrelsens statistik är en majoritet i åldersgruppen mellan 50-55 år.

Först och främst måste man fråga sig hur stor bristen på barnmorskor faktiskt är. Om barnmorskor lämnar yrket på grund av svåra arbetsvillkor i större utsträckning än andra yrkesgrupper har, vad jag vet, ingen ännu studerat. Om det är en bidragande anledning till den brist som uppstått så kommer en satsning på fler utbildningsplatser inte att lösa problemet på sikt. Att barnmorskor i större utsträckning än andra yrkesgrupper arbetar deltid är något som också bör stude-

Ingela Wiklund
Förbundsordförande

” Om barnmorskeyrket ska attrahera både redan utbildade och unga människor som står redo att välja en yrkesbana måste man satsa på att förbättra barnmorskors möjlighet till inflytande i vården.

ras. Bakgrunden till detta kan man endast spekulera i. Om barnmorskeyrket ska attrahera både redan utbildade barnmorskor och unga människor som står redo att välja en yrkesbana, måste man satsa på att förbättra barnmorskors möjlighet till inflytande i vården. Det gäller både generellt, på den egna arbetsplatsen och när det gäller lön.

Data från Socialstyrelsen visar att utbildningen av barnmorskor trots allt har skett i takt med pensionsavgångar. Bakgrunden till den brist på barnmorskor som råder just nu är istället orsakad av en utbyggnad av vården där barnmorskor som yrkeskår är den primära vårdgivaren. Det senaste exemplet är en ny stor klinik i Stockholm. Den är också ett resultat av barnmorskors missnöje med lön och dåliga arbetsförhållanden generellt, vilket i tur har lett till uppsägningar, som nyligen i Uppsala och Västerås.

När det råder brist på en yrkeskategori försöker arbetsgivarna lösa detta problem på olika sätt. Eftersom barnmorskans yrke är reglerat kan arbetsuppgifterna aldrig helt överlåtas till någon annan yrkeskategori, varken till läkare, sjuksköterskor eller undersköterskor. Det förekommer att sjuksköterskor anställs på BB för att ta hand om eftervård av kvinnor och barn. I en situation där det handlar om att vården inte kan upprätthållas måste arbetsgivaren/klinikledningen på olika sätt lösa problemet. Som yrkesorganisation anser vi dock inte att sjuksköterskor

eller undersköterskor kan ersätta barnmorskor inom eftervården. De kan utgöra ett komplement men en barnmorska kan inte bytas ut mot en sjuksköterska eller undersköterska.

När det gäller situationen i Uppsala och Västerås är den framförallt orsakad av att arbetsgivaren inte kan eller vill tillmötesgå barnmorskornas krav på höjd lön. I Uppsala har det resulterat i att 38 barnmorskor sagt upp sig. I Uppsala Nya Tidning (UNT) kunde man den 5 april läsa att verksamhetschefen på kvinnokliniken säger att man förutom att försöka anställa nya barnmorskor planerar att ”samla krafterna genom att ha fler läkare på förlossningen”. Intressant att man inte är beredd att tillmötesgå barnmorskornas krav, men är beredd att bemanna med läkare som väl måste kosta mer än att anställa barnmorskor. Det är viktigt att komma ihåg att inte heller läkare kan ersätta barnmorskor på förlossningen eftersom de helt enkelt inte har barnmorskans kompetens.

Som professionell yrkesutövare är vi skyldiga att säga ifrån när vården inte uppfyller kraven på säkerhet och god vård. Vi har också rätt att säga ifrån när arbetsvillkor och lön inte möter de krav barnmorskor anser vara rimliga i förhållande till uppdraget.

I den bästa av världar kan ledning och medarbetare föra en dialog om alternativa lösningar både när det gäller organisation, arbetsvillkor och bemanningsproblem.

Reproduktiv Hälsa 2014
– VI SES I FALUN!

